

JUHANI AHO

METSÄSTYS-ALUEIDEN  
MUODOSTAMISESTA JA  
METSÄNRIISTAN HOI-  
DOSTA



PORVOOSSA  
WERNER SÖDERSTRÖM

Hinta 75 p.



# METSÄSTYS-ALUEIDEN MUODOSTAMISESTA JA METSÄNRIISTAN HOI- DOSTA

KIRJOITTANUT

JUHANI AHO



PORVOOSSA  
WERNER SÖDERSTRÖM

PORVOOSSA 1902

WERNER SÖDERSTRÖMIN KIRJAPAINOSSA



## ALKULAUSE.

---

Kokouksessaan kesäkuun 15—16 p:nä 1900 päättivät Suomen metsästysseurain edustajat kääntyä puoleeni kehoituksella, että kirjoittaisin kansantajuisen kirjasen metsänriistan hoidosta Suomessa. Tuloksena tästä päätöksestä on nyt tämä kirjanen.

Olen siinä etupäässä kääntynyt maanomistajain puoleen ja vedonnut varsinkin heidän **etuunsa** riistan omistajina, samalla koettaen näyttää, kuinka he uutta metsästyslakia hyväkseen käyttämällä parhaiten voisivat tätä etuansa valvoa. Mielipiteeni on näet, että metsänriistan hoitoa maassamme ei voida järkiperaisella tavalla harjoittaa, ennenkun tilalliset itse ovat ottaneet sen omaksi asiakseen ja liittyneet oikeuksiansa ja etujansa turvatakseen sellaiseen yhteistoimintaan kuin metsästyslaki edellyttää. Sentähden olen pannut pääpainoa juuri yh-

*tenäisten metsästysalueiden muodostamiselle ja vasta toisessa sijassa puhunut metsänsä-  
riistan hoidosta semmoisenaan.*

*Kirjaseni ovat läpikäyneet ja arvokasta  
apuansa minulle antaneet hrat Kaarlo Ca-  
strén, D. J. Wadén ja K. H. Lindholm vainaja.*

*Järvenpäässä 5 p:nä helmik. 1902.*

***Tekijä.***

## I. »Viha viepi viljan maasta.»

Vanha sananlasku sanoo, että »viha viepi viljan maasta». Taika-uskoinen metsästäjä uskoi ennen ja uskonee yhä vieläkin, että jos hän tekee jotain toisen pyyntionnen turmelemiseksi, hänen omakin onnensa siitä turmeltuu siten, että riista katoaa hänen pyyntimailtaan. Sananlasku pitää yhäkin paikkansa, joskin vähän toisessa merkityksessä. Viha on yhäkin viljan pahin hävittäjä, viha itseänsä viljaa kohtaan, sen säännöllinen ja säälimätön hävittäminen.

Sillä tavalla kuin metsän hyödyllistä riistaa tätä nykyä vainotaan, luulisi melkein, että tarkoituksena on sen sukupuuttoon tappaminen. Niinpiankun rauhoitusaika päättyy, alkavat pyssyt paukkua ja koirat haukkua ja sitä kestää niin kauvan, kunnes talven lumi estää metsässä liikkumasta ja uusi rauhoitusaika tulee vastaan. Eivätkä metsän eläjät saa edes pesimisaikanaankaan pyhää pitää. Siellä, missä eivät miehet riko lakia,

siellä tekevät sen miesten koirat ja — naisten kissat. Se se vasta hyvä koira on, joka metsästä itsensä elättää ja se kissa on kissain kissa, joka ainakin kerta viikossa kantaa pihaan jäniksen pojan.

Ei tehdä yleensä juuri mitään sen pääoman kartuttamiseksi, joka meillä olisi hyödyllisessä metsänriistassa, vaan kyllä kaikki sen kuluttamiseksi korkoineen ja kaikkineen. Yhtä järjettömästi kuin metsää haaskataan, yhtä vähän pidetään huolta metsän eläjästä. Ennen vanhaan oli metsän viljan pyydystäminen tärkeä elinkeinon haara suuressa osassa maitamme. Joskaan ei mitään järkiperaistä riistan hoitoa harjoitettu, tapahtui se kuitenkin välillisesti siinä muodossa, että taitava metsämies tappoi myöskin petoeläimiä. Nyt on harvan pyssyn käyttäjän taito niin pitkälle kehittynyt, että hän kykenisi käymään ketujen, ilvesten ja haukkain kimppuun, mutta sitä suuremmalla kiihkolla ahdistaa hän helpommin saatavana olevaa metsällistä: lintua ja jänistä. Ja näitä pyssynkäyttäjiä lisääntyy lisääntymistään sitä mukaa kuin sydänmaat asuttuvat ja torppia ja mäkitupia metsään nousee. Matka metsämaille oli ennen pitkä ja vaivaloinen, täytyi riistaretkillä kulkiessa usein yöpyä salolle; nyt on metsä asutuksen tiheyden takia haka-aidan takana, jonne voi pistäytyä milloin päähän pistää. Kaikellaista joutilasta väkeä vilisee lehdoissa ja viidakoissa. Sunnuntaimetsäs-

täjätkin pääsevät helposti hyvien kulkuneuvojen avulla etäisimpiinkin kolkkiin. Ampuma-aseet ovat helposti saatavissa ja entistä tuhoisammat. Kuka tahansa voi hankkia itselleen kuularuiskun, jonka käyttämiseen ei vaadita sitä suurta harjaantumista, mitä luotipyssyllä ampumiseen tarvittiin. Riista kallistuu yhä sen kautta, että sitä helposti saadaan kauppapaikkoihin ja se lisää saaliin himoa.

Että tästä tämmöisestä menosta on vähitellen oleva seurauksena metsänkarjan katoaminen Tapiolan laitumilta, se on helposti käsitettävissä. Joskaan sitä ei saatane aivan sukupuuttoonkaan hävitetyksi, niin on se pian vähentynyt siihen määrin, ett'ei siitä ole mitään iloa eikä mitään hyötyä.

Suurimpana syynä siihen, että metsänriista on joka miehen haaskattavana, että tehdään kaikki sen kaatamiseksi, mutta ei mitään sen kartuttamiseksi, on se, että metsänriista ei nauti minikäänlaista suojelusta niiden puolelta, joiden tulisi sitä sille antaa; ett'eivät sen lailliset omistajat vähääkään välitä tämän omaisuutensa turvaamisesta ja hoitamisesta. Se taas on seurauksena siitä kansassamme yleensä vallalla olevasta käsityksestä, että metsänriista on yhteistä tavaraa ja ett'ei sillä ole muuta omistajaa kuin se, joka sen kaataa ja saa pyydetyksi.

Metsänriistalla on kuitenkin omistajansa, lailliset omistajansa, joilla ei ole ainoastaan oikeus

sitä itseänsä varten pidättää, vaan myöskin velvollisuus siitä järkiperaistä huolta pitää; sillä metsänriista on samalla kansallisomaisuutta niin kuin kaikki luonnon tuotteet. Nämä metsänriistan omistajat ovat maanomistajat.

Heidän puoleensa minä siis etupäässä tahdoisin kääntyä näillä riveilläni, joiden tarkoitus olisi vaikuttaa siihen suuntaan, että he oppisivat käsittämään, kuinka suureen tuhlaukseen he sekä omaksi että yleiseksi vahingoksi tätä nykyä tekevät itsensä syypääksi. On laskettu,\*) että sen riistan arvo, joka maastamme vuosittain viedään ulkomaille tai kotona nautitaan, teki noin kymmenen vuotta takaperin lähes 2 miljoonaa markkaa. Joskin riistanpyytäjain joukossa on joku osa sen varsinaisia omistajia, maanomistajia, ja osa tuosta summasta siis joutuu heidänkin hyväkseen, niin tiedetään kuitenkin, että varsinaiset metsästäjät meillä kuuluvat suurimmaksi osaksi kansanluokkiin, joilla ei ole maata eikä metsää eikä siis mitään oikeutta niiden tuotteihin.

Tämä ei nyt itsessään vielä niin suuri vahinko olisi. Jos jonkun tavaran omistaja on niin jalomielinen, että luopuu siitä toisen hyväksi, niin onhan se oikeastaan hänen asiansa. Mutta asianlaita muuttuu kokonaan, kun muistamme,

---

\*) Karl H. Lindholm: Metsänriistan hoidosta Suomessa, 1894.



että nuo toiset eivät tee mitään nautittavakseen saamansa omaisuuden hoitamiseksi ja kartuttamiseksi.

Onhan kyllä myönnettävä, että käsitys siitä, että metsänriista kuuluu maanomistajalle, on jo alkanut voittaa alaa. Varsinkin niissä seuduissa, joissa viljelys on edistyneempi, ovat maanomistajat ruvenneet rajoittamaan oman käden oikeuden harjoittamista metsissään. He vaativat ainakin, että heiltä on lupa pyydetty metsästykseen heidän maillaan. Joskus myöskin kielletään metsästys kuulutusten ja ilmoitusten kautta kirkoissa ja sanomalehdissä ja ehkäpä silloin tällöin saatetaan sakkoihinkin se, joka ei muuten ota totellakseen. Kielto koskee kuitenkin useimmiten kaupunkilais- ja herrasmetsästäjiä ja on tavallisesti seurauksena siitä, että koirat ovat tappaneet lampaita. Kotikylän linnustajia ei juuri koskaan ahdisteta. Mutta onhan tämäkin jo hyvä alkua.

Vaan siitä on vielä tähän saakka ollut verrattain vähän hyötyä. Kun maat meillä ovat yleensä pienissä palstoissa ja sisäkkäin toistensa kanssa, ei yksi asianharrastaja voi tehdä juuri mitään estääkseen naapurin maalla luvan saanutta astumasta rajan yli. Jos ei yksi anna lupaa, niin antaa toinen. Ja jos kohtaakin maallasi sala-ampujan, on häntä vaikea saada edesvastaukseen, ell'et tapaa häntä itse teosta. Hän sanoo ampu-

neensa aidan takaa naapurin maalta ja menee menojaan, reppu riistaa täynnä. Tämä tietysti laimentaa asianharrastajankin intoa ja kun hän huomaa, ett'ei hän voi turvata omistusoikeuttaan, jää kaikki entiselleen. Ainoastaan siellä, missä palstat ovat suuremmat ja alueet yhtenäisemmät, niinkuin esim. suurten kartanojen tai kruunun mailla, on voitu tehokkaammin estää sitä oikeudetonta metsästystä, joka aivan varmaan on suurinna syynä metsänriistan vähene-miseen. Erityiset metsästysseurat ja jotkut yksityiset ovat myöskin onnistuneet kokoamaan eri omistajain hallussa olevia maita ja muodostamaan niistä metsästysalueita, joissa ei ainoastaan metsästetä, mutta myöskin hoidetaan metsänriistaa. Kehitys on siis siinäkin kohden mene-mässä ajanmukaiseen suuntaan.

Ja siihen suuntaan pitäisi sen yhä enemmän kulkea. Vasta sitten, kun jokainen metsäpalsta maassamme kuuluu johonkin metsästyshoito-alueeseen, joissa saaliinhimoiset sala-ampujat eivät voi enää sissisotaansa harjoittaa, vasta sitten on metsänriista saanut sen turvan, jota se tarvitsee.

Tätä tarkoitusta ei kuitenkaan voida saavuttaa, ennenkun maanomistajat itse ottavat asian omakseen ja rupeavat keskuudessaan muodostamaan metsästysalueita omistamistaan maista.

---

## II. Metsästys-alueen muodostamisesta.

Mutta millä tavalla on tuollainen yhteenliittyminen saatava toimeen?

Tie on jo viitottu eikä ole muuta tarvis kuin oppia sitä kulkemaan. § 8 uudessa metsästyslaissa tarkoittaa juuri tällaisen yhteenliittymisen helpottamista ja laillistuttamista. Siinä sanotaan:

»Jos rajatusten olevain eri tilojen omistajat  
»tai haltijat haluavat niistä muodostaa yhteisen  
»metsästysalueen ja siinä järjestää metsästyksen  
»hoidon, tehkööt siitä kirjallisen sekä tunnettujen  
»ja luotettavain todistajain oikeaksi vakuuttaman  
»sopimuksen. Sellaisessa sopimuksessa on määrät-  
»tävä vissi aika vähintään viisi ja enintään viisi-  
»kolmatta vuotta, minkä sopimus on oleva voimassa  
»sekä onko ja missä määrin yksityisellä osakkaalla  
»lupa sillä alueella metsästää vai luovutetaanko  
»metsästysoikeus siinä toiselle miehelle tai met-  
»sästyshoito-yhdistykselle, kuin myöskin joka ta-  
»pauksessa, miten metsästyksenhoitoa mainitulla  
»alueella on pidettävä. Jos sellainen sopimus on

»tehty — — antakoon tuomioistuin sille vahvis-  
 »tuksen. Sitten älköön yksityisellä osakkaalla olko  
 »millään alalla sitä aluetta muuta metsästysoikeutta  
 »kuin mikä sopimuksessa on määrätty, älköönkö  
 »vahvistuksen jälkeen saatu omistus hallinto- tai  
 »panttioikeus johonkin niistä tiloista, joista yhtei-  
 »nen metsästysalue on muodostettu, oikeuttako  
 »purkamaan siitä tehtyä sopimusta, ennenkun so-  
 »vittu aika on loppuun kulunut.»

Metsästysaluetta muodostavain maanomistajain on siis ensiksi sovittava ajasta, jonka kuluessa he aikovat pitää maitansa yhteisenä metsästysalueena. Kun yhtymisen tarkoituksena ei saa olla ainoastaan metsästäminen, vaan myöskin metsänriistan kartuttaminen, ja kun riista, vaikka sitä säästettäisiinkin, lisääntyy hitaasti, olisi siis syytä määrätä aika niin pitkäksi kuin suinkin. Ell'ei lain sallimaa korkeinta aikaa tahdota määrätä, voidaan sopimus tehdä esim. 10 tai 15 vuodeksi.

Sen jälkeen on sopimukseen tehtävä määräys siitä, millä tavalla metsästysalueella aiotaan riistan kartuttamisesta huolta pitää. Laki tosin vaatii, että tällainen määräys sopimukseen otetaan, mutta ei mainitse mitään siitä, miten tätä metsästyksenhoitoa on harjoitettava. Siitä päätäten riittänee siis sopimuksen hyväksymisen ehdoksi, jos siinä mainitaan, että alueella aiotaan

esim. niin paljon kuin mahdollista harjoittaa petoeläinten vainoomista hyödyllisen riistan kartuttamiseksi.

Kolmas ja tärkein kohta sopimuksessa on sitten määräys siitä, millä tavalla metsästysalueella aiotaan metsästystä harjoittaa ja kuka siinä on oleva osallisena. Siinä tapauksessa, että maanomistajat liittävätkin yhteen maansa luovuttaakseen sen jollekin toiselle, joko vieraalle tai jollekulle tai joillekulle keskuudessaan, on asia pitemmittä mutkitta selvä: he vastaanottavat vuokran ja jakavat sen keskenään kunkin maan suuruuden mukaan, tai luovuttavat he rahat johonkin yhdyskunnan yhteiseen tarpeeseen kansakoulun, kirjaston tai kyöihäinhoidon hyväksi. On jo olemassa useita esimerkkejä siitä, että metsästysmaiden vuokraamisesta saadut varat ovat yhteishyödyllisiin tarkoituksiin käytetyt.

Yhtä helppo ratkaista on kysymys metsästyksen harjoittamisesta silloinkin, kun jokainen metsästysyhtiöön kuuluva osakas itse tahtoo harjoittaa metsästystä. Ilman suurempaa vääryyttä yhdelle enemmän kuin toisellekaan voinee asian järjestää siten, että jokainen osakas saakoon metsästää vaan yhdellä pyssyllä. Jos kuitenkin joku tai jotkut osakkaat, joiden metsämaat ovat tuntuvasti muiden maita suuremmat, vaativat itselleen oikeutta metsästää useammalla pyssyllä, niin

voitanees siitakin helposti sopia. Metsästysoikeutta ei kuitenkaan pitäisi missään tapauksessa ulottaa muihin kuin maanomistajaan tai hänen poikiinsa tai läheisimpiinsä. Jos ei tätä mainita, on maanomistajan vaikea kieltää lupaa tuttavilta ja ystäviltä eli olla lainaamatta oikeuttaan ja niin voi vähitellen taas kuka tahansa tunkeutua yhteisille maille. Metsästysoikeutta vieraille luovutettaessa olisi myöskin tarpeen ottaa kontrahtiin määräys niiden henkilöiden suurimmasta lukumäärästä, jotka tulevat alueella metsästämään. Olisi ehkä myöskin syytä vaatia, että vuokraajain nimet ovat maanomistajille tiedoksi annettavat, koska heidän on sattuvain vahingonkorvausten varalta hyvä tietää, ketkä heidän maillaan liikkuvat.

Vielä voi tapahtua, että osa maanomistajista ei ollenkaan halua mitään metsästystä harjoittaa, mutta kuitenkin tahtoo päästä osalliseksi siitä hyödyistä, jota metsänriistasta lähtee. Siinä tapauksessa ei liene muuta keinoa kuin että pysyilliset suorittavat pyssyttömille heidän osastaan kohtuullisen vuokran.

Kun sopimus on kirjoitettu, allekirjoitettu ja todistettu, on se jätettävä vahvistuksen saamista varten lakimääräisiin kärkeihin. Tuomioistuim on velvollinen jokaista kuntaa varten pitämään rekisteriä eli luetteloa tällaisista sopimuksista ja antamaan siitä otteita kaikille, jotka niitä haluavat.



Tässä yhteydessä mainittakoon vielä, mitenkä on tehtävä sopimus metsästysoikeuden luovuttamisesta yksityisellä maatilalla toiselle henkilölle. Siitä sanotaan 9 §:ssä: »Sopimus, jolla metsästys-»oikeus maatilalla annetaan vuokralle, on tehtävä »määrä-ajaksi, enintään viideksikolmatta vuodeksi »ja vuotuista vuokraa vastaan. Sellainen sopimus »on tehtävä kirjallisesti todistajain läsnäollessa; »jos toisin tehdään, olkoon sekä maanomistaja että »vuokraaja oikeutettu purkamaan sopimuksen.»

Niinkuin tästä siis näkyy, voipi metsästysalueen muodostaminen käydä päinsä ilman sen suurempia virallisia vaikeuksia ja kustannuksia. Sen vähäisen vaivan, jota asian alkuunpano ja perille ajaminen tuottaa, ottanee joku asiata harrastava henkilö mielellään nähdäkseen. Tällaisia asioita harrastavia henkilöitä luulisi toki jo olevan olemassa. Suljen kehotukseni varsinkin metsästystä urheiluna harrastavain huomioon maaseudulla. Ottakaa asia puheeksi metsästysretkillänne ja tarjotkaa apuanne sen järjestämisessä! Jos sen teette, olette toimineet ette ainoastaan metsästäjinä, vaan myöskin metsästyksen hoidon edistäjinä.

Sillä vaikka maanomistajain kesken muodostuneen metsästysalueen lähimpänä seurauksena ei olisikaan muu kuin se, että alue on tullut laillisesti erotetuksi eli n. s. aidotetuksi oikeu-

dettomilta pyydystäjiltä, olisi silläkin jo paljon saavutettu. Olisi näet yleiseen mielipiteeseen alettu istuttaa käsitystä siitä, että metsänriistakin on yksityistä omaisuutta, jota laki suojelee; että metsäneläimet ovat tavallaan myöskin koti-eläimiä, kuuluen sen talon karjaan, jonka mailla elävät, ja että niiden omin luvun ottaminen on oman käden oikeuden rangaistavaa harjoittamista.

Niinpiankun käsitys tästä omistusoikeudesta pääsee juurtumaan, tulevat maanomistajat myöskin pitämään jotain huolta siitä, että tämäkin heidän karjansa karttuu. He alkavat valvoa, että rauhoitusta koskevia lainmääräyksiä ei rikota, ett'ei ansoilla riistaa haaskata, ett'ei emiä ammuta ja ett'ei sallita koirain vapaasti metsissä juosta. Ehkäpä oppivat he, huomattuaan riistan lisääntyvän ja tulojen enenevän, myöskin panemaan toimeen riistan suoranaista hoitoakin, tekemällä jotain sen viihdyttämiseksi.

Metsästyshoidon kannalta katsoen on tämä säännöllinen riistan hoito tietysti pääasia ja se on ollut lainlaatijainkin tarkoitus uuden metsästyslain 8 §:llä, koska yhtenä välttämättömänä ehtona sopimuksen laillistuttamiselle on se, että siinä joka tapauksessa on mainittava, miten metsästyksen hoitoa on alueella harjoitettava. Laki siis edellyttää, että aluetta ei aidata teurastustarhaksi, vaan n. s. siitoslaitokseksi.

Hyöty yhteisen metsästysalueen perustamisesta ei kuitenkaan supistu ainoastaan siihen, mitä yllä on sanottu. Se voi ainakin eräillä seuduilla muuttua varsin tuottavaksi tulolähteeksi omistajilleen, silloinkun he ovat tilaisuudessa sen edullisilla ehdoilla vuokraamaan. Näitä tilaisuuksia alkaa olla jo yhä enemmän tarjolla. Urheilumetsästystä ja metsästyksenhoitoa harjoittavain yksityisten ja yhdistysten lukumäärä on viime aikoina ollut suuresti lisääntymässä ja he tarvitsevat yhä enemmän maita ja metsiä. Kaupunkien, tehtaitten, kirkonkylien ja useiden rautatie-asemain läheisyydessä olevat maat ovat jo suurimmaksi osaksi vuokratut ja maksetaan niistä sievosia summia. Aletaanpa jo kysellä metsästysmaita etempääkin. Halullisten vuokraajain toimia vaikeuttaa kuitenkin paikallisten olojen tuntemattomuus ja se, että metsä-alueet ovat niin monissa käsissä, joten vuokrasopimus on tehtävä jokaisen maanomistajan kanssa erikseen. Jos sitävastoin valmistavat puuhdat olisivat suoritettut ja joku suurempi alue laillistutettuna metsästysalueena tarjottaisiin vuokrattavaksi, niin ei varmaankaan kestäisi kauvan, ennenkun rahakkaita vuokraajointa ilmaantuisi. Tarjous vuokrattavaksi aiotusta alueesta voitaisiin sopivimmin tehdä esim. Suomen Urheilulehdessä ja Kennelklubin Aikakauskirjassa. Kuta suurempi alue olisi ja

kuta monipuolisempaa metsästystä siinä voitaisiin harjoittaa, sitä paremmin se tietysti kävisi kaupaksi. Kaikista mukavinta olisi, jos kunta kokonaisuudessaan voisi liittyä metsästysalueeksi. Siitä tulisi lisäys kunnan kassaan, joka voisi olla melkoinenkin. Sipoon kunta Uudellamaalla on niiden lähes 25 vuoden kuluessa, jolloin metsästys sen piirissä on ollut vuokrattuna, hyötynyt vuokrasta keskimäärin 500 markkaa vuodessa eli kaikkiaan siis noin 12,500 mk., joilla m. m. on hankittu urut pitäjän kirkkoon. Kolleginneuvos D. J. Wadén maksaa Janakkalassa vuokraamistaan maista, jotka tekevät yhteensä 5,000 tynnörin alaa, vuosittain noin 750 mk.; metsästysseura Tapio Jokelan aseman luona 300 à 400 mk. 25,000 tynnörin alasta. Vaan eivät pienemmätkään alueet ole aivan osattomiksi joutuneet. Järvenpään metsästysseura Tuusulan pitäjässä on esim. suorittanut yhdelle kyläkunnalle viiden vuoden vuokra-ajasta noin 400 mk.

Saatu vuokrasumma olisi, niinkuin edellä olen huomauttanut, paras luovuttaa johonkin yleishyödylliseen tarkoitukseen, koska se siten sijoitettuna olisi tuottavampi kuin pieniin osiin jaettuna. Tästä olisi sekin hyvä, että kun metsänriista näin joutuisi hyödyttämään yleistä tarkoitusta, kukin paikkakunnallaan ehkä koettaisi pitää huolta siitä, että vuokraajain oikeutta ei loukattaisi ja ett'eivät

riistaa saisi pyydystä ne, joilla ei siihen ole oikeutta. Vuokraajain edun valvominen olisi yleisen edun valvomista, sillä selväähän on, että kuta riistaisempana joku alue pysyy, sitä suuremaksi voisi ajan ollen myöskin sen vuokra kohota. Kehoittaisin sentähden varsinkin vuokraajia itseään vaikuttamaan siihen suuntaan, että jo sopimusta tehtäessä määrättäisiin, mihin tarkoitukseen vuokra on käytettävä.

Etäisillä saloilla ja sydänmailla, jotka ovat kaukana mukavista kulkuneuvoista, ei metsästysmaiden vuokralle tarjoominen vielä tulle suuriakaan tuottamaan.

Mutta hyvien kulkuneuvojen varsilla luulisin jo hyvinkin kannattavan ruveta niihin puuhiin kuin edellä on esitelty.

Vaan ei nyt kuitenkaan metsästysalueen muodostamisen päätarkoituksena saa eikä voikaan olla sen muille vuokraaminen. Jos suinkin mahdollista pitäisi maanomistajain pitää metsästysalueensa omassa hoidossaan, omana aittanaan, josta he käyvät syksyn tullen ottamassa tarpeensa. Mutta tuo ottaminenkaan ei saa olla pääasia.

Pääasiana on aina pidettävä metsänriistan hoito.

---

### III. Metsänriistan hoidosta.

Metsänriistan hoito? Mitä se on? Ei se ole muuta kuin herrain hullutuksia, urheilumetsästäjain keksintöä, jolla ei ole mitään käytännöllistä merkitystä!

Noin kuulee monen nauravan ja tämä käsitys on vielä varsin yleinen ei ainoastaan varsinaisessa kansassa, olkootpa sitten metsästäjiä tai ei, vaan myöskin suurimmassa osassa koko kansaamme. Ja tähän lisätään tuo vanha väite kaikkea uudistusta ja parannusta vastaan: onhan tuota tultu toimeen ennenkin ilman metsänriistan hoitoa, miks'ei tultaisi täst'edeskin? Eikä ole ollenkaan harvinaista kuulla täydellä todella vakuutettavan, että kuta enemmän joillain mailla pyssy paukkaa, sitä paremmin riista siinä viihtyy, sitä enemmän se siinä karttuu. Ketut ja muut petoeläimet muka kaikkooavat sellaisilta mailta. Tämän johdosta sopii kuitenkin kysyä: jos niin olisikin, niin ilmaanko ne haihtuvat vai maan alleko ne kaivautuvat vaiko tekevät itse-



murhan veteen hukuttautumalla? Ei! sanotaan, — ne menevät toisille maille. Mutta mitä ne siellä syövät? Toisiaanko? Toisiaan ne eivät syö, eikä ole sanottu, että ne edes muuttavat majaa. Kokemus osoittaa päinvastoin yllin kyllin, että missä ei riistaa vainota, siellä sitä karttuu, että missä petoja hävitetään, siellä ne vähenvät ja että hyödyllisen riistan lukumäärä kasvaa samassa mitassa.

Se on jo itsessään niin järkeen menevä asia, ett'ei sitä tarvitse todistaa. Mutta sen voi myöskin esimerkeillä todistaa.

Innokas metsästyksen hoidon harrastaja hra D. J. Vadén on koettanut saada aikaan tilastoa siitä, missä määrin hyödyllinen metsänriista lisääntyy, kun sitä hyvin hoidetaan. Hänen antamiensa tietojen mukaan oli v. 1895 hänen maillaan kanalintuja (metsoja, teeriä, peltopyitä, riekkoja ja pyitä) 149 poikuetta ja 1,075 kappaletta ja v. 1900 364 poikuetta ja 1,755 kpl., vaikka tämän ajan kuluessa oli ammuttu 1,157 kappaletta. Poikueluku oli siis lisääntynyt viidessä vuodessa 215:lla ja kappaleluku  $(1,775 + 1,157 = 2,912 - 1075 =)$  1,837:lla. Ell'ei yhtään lintua olisi ammuttu, olisi lisäys tietysti ollut tätäkin suurempi. Tämä tulos on saavutettu, paitse estämällä luvatonta metsästystä, etupäässä siten, että emiä on säästetty, että poikueesta on vaan joku

määrä kustakin ammuttu ja että petoeläimiä, etupäässä kettuja ja haukkoja, on vuosittain suuret määrät tapettu.

Niinkuin siis tästä näkyy, on metsänriistan hoidolla käytännöllistäkin merkitystä eikä suinkaan aivan vähässä määrässä.

Mutta ei se siltä kannata, sanotaan taas. Varakas asianharrastaja saattaa kyllä huvikseen joutain sen hyväksi uhrata, mutta maanmiehellä ei ole varaa pitää metsävartijoita eikä ketuntappajia ja varisten ja haukkain pyydystäjiä.

Tässä väitteessä voi kyllä olla osaksi peräkin, mutta ei siinä kuitenkaan ole totta kuin toinen puoli. Sillä metsänhoito voidaan saada sekä helpoksi että samalla tehoiseksi, jos se oikein järjestetään. Metsästysalueen omistajat, jos samalla ovat maanomistajia, voivat hyvin helposti olla omat metsävartijansa. Talonpoika ja hänen väkensä liikkuvat miltei joka päivä metsissään ja voivat siis, jos vaan tahtoa ja harrastusta ei puutu, helpostikin saada kiini sala-ampujat, saada tietoonsa, kuka pyssyä käyttää, kuka ansoja pitää. Jos vaan luvatonta toisen mailla metsästämistä ruvetaan varkautena pitämään, niin kyllä helposti voidaan saada varkaiden ilmi-antajia ja todistajiakin. Se on tärkein toimi metsänriistan hoidossa eikä maksa penniäkään.

Toiset vaatimukset hyvästä riistan hoidosta

ovat ehkä hiukan vaikeammat toteuttaa, mutta voittamattomat eivät esteet suinkaan ole.

Tarkastakaamme sen vuoksi hiukan, mitä lajia metsänriistan hoitoa sopisi alkaa toimeenpanna sekä mailla, jotka ovat erityiseksi metsästys-alueeksi yhdistetyt, että myöskin mailla millä hyvänsä.

Ensimmäinen ja itsestään selvä tehtävä metsänriistaa hoidettaissa on tietysti tarkka valvominen, että lain määräämää rauhoitusta noudatetaan. Valitettavasti meillä varsinkin etäisemmissä seuduissa vielä paljonkin rikotaan rauhoituslakia vastaan. Soitimelta ampumista harjoitetaan vielä sydänmailla. Lintujen munia otetaan myöskin missä satutaan niitä tapaamaan, vaikka laki määrää siitä saman rangaistuksen kuin luvattomasta metsästyksestä. Myönnettävä kuitenkin on, että rauhoituslakia jo laiksi tunnustetaan ja lakina pidetäänkin ja ett'ei sitä ainakaan julkisesti uskalleta rikkoa. Yleinen mielipide on sen jo noudatettavaksi hyväksynyt.

Uudessa metsästyslaissa on kuitenkin määräys, jota varmaankin vielä aivan yleensä rikotaan, suureksi osaksi luultavasti tietämättömyydestäkin; se nimittäin, että koppelon ja naarasteeren rauhoitusaika päättyy ennen kuin metson ja kukko-teeren. Näiden viimeksimainittujen rauhoitusaika alkaa näet vasta maaliskuun 1 p:nä, jota vastoin

koppelon ja naarasteeren jo joulukuun 1 p:nä. Tämä erotus on tehty siksi, että naaras on niin tavattoman paljoa tärkeämpi riistan lisäytymiselle kuin koiras. Jokaisen naaraan hävittäminen merkitsee kokonaisen poikueen hävittämistä. Jos minä ammun yhden emälinnun, niin olen minä samalla ampunut 10—15, jota vastoin poikue ei mene hukkaan koiraksen kanssa. Kaikkialla, missä metsänriistan hoito on hyvin järjestetty, nauttivat naaraat paitse tietysti lain suojelusta myöskin muuta suojelusta. On jo yleisenä sääntönä urheilumetsästäjain kesken, että he hyvin harvoin, tuskin milloinkaan, ampuvat naaraita mailtaan. Jos se sattuu erehdyksestä tapahtumaan, saa ampuja maksaa metsästysseuran kassaan sakkoa, joka voi nousta aina 20 markkaan. Sellainen sopimus olisi tehtävä kaikilla metsästysalueilla siihen kuuluvien kesken. Etenkin olisi vanha emä, jonka hyvästi tuntee muusta poikueesta, aina säästettävä, sillä tunnettua on, että emä pitää poikiaan koossa vielä kauvan senjälkeenkin kuin ne jo ovat lentokuntoisia. Jos emä tapetaan, hajoaa poikue ja voi loittoutua kauvas syntymäsijoiltaan. Jota vastoin päinvastaisessa tapauksessa saa olla melkein varma, että poikue pysyy seuraavanakin kesänä pesimäpaikoillaan. Erehdys voi kyllä tapahtua sumuisella säällä ja pitemmän matkan päästä, mutta esimerkiksi kuvilta ammuttaessa,

jolla keinolla useimmat teeret ammutaan, voipi helposti erottaa kanan kukosta.

Linnun satimien käyttämisen on uusi metsästyslaki kokonaan kieltänyt, kuitenkin sillä poikkeuksella, että loukkuja vielä saadaan virittää Lapin kihlakunnassa ja Kuolajärven pitäjässä Kemin kihlakuntaa metsästysajan alusta joulukuun 1 p:ään sekä ansoja lokakuun 10 p:stä joulukuun 1 p:ään sekä metsäkanan pyyntiä varten rauhoitusajan alkuun. Ainoastaan jäniksen pyytämistä varten saapi vielä sadinta käyttää, ei kuitenkaan niinkuin ennen koko metsästyskauden kuluessa, vaan ainoastaan joulukuun 1 p:stä maaliskuun 1 p:ään. Kunnilla on kuitenkin oikeus kieltää alueeltaan jäniksen ansalla pyytäminen ja jotkut kunnat, varsinkin Etelä-Suomessa, ovat sen jo tehneetkin.

Kun uusi metsästyslaki on vasta vähän aikaa ollut voimassa, rikotaan maassamme vielä kovin paljon näitä määräyksiä vastaan. Metsäalueen omistajain tulisi siis keinoilla millä tahansa koettaa hävittää tätä pyyntitapaa käytännöstä. Missä ansoja tavattaneekin, ovat ne säälimättä hävitettävät ja otettava selko siitä, kuka niitä missäkin virittää. Tämä valvonta on helppo tehtävä, koska ansalla saatu otus on helposti erotettavissa ammutusta ja koska laki määrää saman rangaistuksen kaupittelijalle kuin pyytäjällekin. Suotavaa

olisi myöskin, ett'eivät metsästysalueen omistajat sallisi jänislankojenkaan pitämistä ja että he koettaisivat saada kunnan kieltoa toimeen siellä, missä sitä ei vielä ole olemassa. Syynä siihen, että uusi metsästyslaki on näin ankara satimia ja ansoja kohtaan, on ensiksikin se, että ne eivät ole ainoastaan pyydyksiä, vaan myöskin kiduttimia, ja että ne ovat mitä turmiollisimpia riistan hävittäjiä. Satimeen käynyt lintu tai jänis joutuu sitäpaitse hyvin usein petojen saaliiksi. Vaikka uusi metsästyslaki on vasta vähän aikaa ollut vaikuttamassa ja vaikka sitä hyvin monessa seudussa ei ole noudatettu, on tämä kielto kuitenkin jo aivan silminnähävästi vaikuttanut lintujen lisääntymiseen sellaisissa seuduissa, joista ansat ovat poistettut. Omaa hyötyänne te siis, maanomistajat, tässäkin kohden valvotte, jos pidätte huolta siitä, ett'ei ansoja, satimia tai muita semmoisia vehkeitä saada maillanne tai alueillanne viritellä. Se kyllä pianikin vaivansa maksaa, vaikka vaiva ei maksakaan mitään.

Metsänriistan rauhoittamiseen kuuluu myöskin valvonta, ett'eivät koirat ja kissat saa vapaasti, varsinkaan ei rauhoitusaikana, metsämailla liikkuu. Tähän asti ei laki ole säätänyt mitään edesvastuuta koiranomistajalle siitä, että koira metsissä kuljeskelee. Uusi metsästyslaki määrää siitä verrattain suuren sakon. Se voi nousta



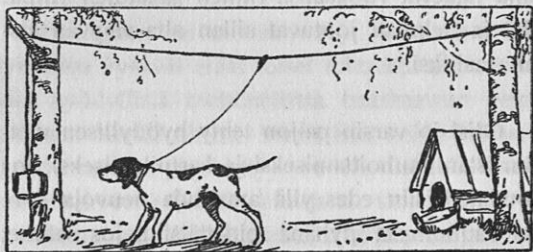
aina 50 markkaan sille, jolla on tapana antaa koiransa kuleksia metsissä ja hakamailla rauhoitusaikana. Sitäpäitse on maanomistajalla tai metsästysalueen vuokraajalla oikeus ottaa kiinni koira, joka muulloinkin kuin rauhoitusaikana, siis aikana minä hyvänsä, hänen maitaan kuljeskelee. Ell'ei koiran omistaja, tiedon saatuaan, nouda pois koiraansa viikon kuluessa, saa kiinniottaja pitää sen omanaan ja menetellä sen kanssa niinkuin tahtoo. Jos ei koiralla ole tiettyä omistajaa, saa kiinniottaja sen omakseen kahden viikon kuluttua sen jälkeen, kun siitä on kuulutettu kirkossa ja kunnanhuoneella. Omistaja saa koiransa takaisin 3 markalla, siihen lisättynä 50 penniä kultakin päivältä, jotka koira on kiinni pidetty.

Syynä siihen, miksi laki on näin ankara metsissä juokseville koirille, on se, että ne todellakin ovat hyödyllisen metsänriistan pahimpia hävittäjiä, jos tottuvat yksinään metsässä kuljeskelemaan. Varsinkin orava- ja lintukoira voipi metsästysalueeltaan tappaa jokaisen linnun- ja jäniksenpojan, sillä erinomaisen tarkka vainunsa johtaa häntä joka paikkaan. Myöskin jäniskoira tekee paljon tuhoa, joskaan se haukkuessaan ei voi yllättää otusta niin helposti kuin hänen hiljaa kulkeva toverinsa. Ja varsinkin jos nämä kaksi muodostavat yhtiön siten, että ajokoira ajaa jänistä takaa ja lintukoira kiertää eteen, sei-

soo »passissa», silloin ei muiden metsämiesten tarvitse mennä maille, joilla nämä kaksi ovat jonkun aikaa liikettään harjoittaneet. Ennen aikaan, kun asutus oli harvempi ja koiria vähemmän, sai riista koirilta suojan ainakin suuremmilla saloilla, sillä aivan kauvas eivät koirat kuitenkaan kotinurkista loittone. Mutta nyt kun taloja ja asumuksia ja niiden kanssa koiria on yhä tiheämmässä, käy riistan rauhoitusala koirienkin takia yhä pienemmäksi. Joka vähänkään harrastaa riistan kartuttamista maillaan, hänen tulee siis pitää koiransa kiinni ainakin pesimisaikoina ja poikain pieninä ollessa.

Kyllähän on tosin sääli pitää koiraansa kiinni, kun se repii ja riuhtoo kahlettaan ja pyrkii vapauteen. Mutta jos se siihen totutetaan pienuudesta pitäen, niin ei se siitä kärsi, kun pitimet muuten ovat mukavat. Ell'ei tahdo eikä voi rakentaa koiratarhaa tai aituusta, jotka eivät nekään mahdottomia maksa, sopii koira pitää kiinni seuraavalla tavalla: tehdään laudoista n. k. koppi ja tiivittää se tuulen pitäväksi; pari syltä kopin päälle puuhun tai seinään kiinnitetään nuora ja toinen pää pannaan samaten kiinni puuhun tai seinään niin pitkän matkan päähän kuin voidaan. Jompaankumpaan päähän laitetaan rissa, jonka läpi nuora kuljetetaan ja nuoran alipäähän pannaan sopiva paino, joka aina

pitää nuoraa kireellä. Koiran kahle kiinnitetään nyt tähän nuoraan niin, että se koiran liikkuesssa helposti sitä myöten liukuu edestakaisin. Siten saapi koira kiinni ollessaankin liikettä ja jos paino ei ole sen raskaampi kuin että koira voi sen, nuoraa syrjään vetäessään, helposti nostaa, niin saadaan liikkuma-ala vieläkin suuremmaksi. Tässä pitimessä, jos se lisäksi on asetettu kuivalle päivänpuoleiselle paikalle ja lähelle asuntoa, jossa



koiralla aina on seuraa, viihtyy koira varsin hyvin. Minulla on tällainen laitos ja siinä pidän koirani kiinni läpi vuoden, lukuunottamatta kylmintä sydäntalvea, jolloin lumi estää sen vahinkoa tekemästä.

Se koirista. Mitä kissoihin tulee, jotka metsän makuun päästyään, voivat muuttaa sinne asumaan kesäkaudeksi, saadaan niiden kanssa menetellä niinkuin niitä varten erittäin laadittu 34:s § uudessa metsästyslaissa säättää: »Maan-»omistajalla ja metsästysoikeuden haltijalla olkoon

»lupa tappaa kissa, joka tavataan hänen puistos-  
»saan tai puutarhassaan tai ulkona hänen tiluk-  
»sillaan tai metsästysmaillaan vähintään kahden-  
»sadan metrin päässä asuntotontista.» Säälistä  
tehtäköön niinkuin laki luvan antaa, sillä ei kis-  
sasta, joka metsässä kuleksii, ole mitään hyötyä  
taloudelle; se on hyljännyt hiiret ja hakee vaan  
lintuja ja jäniksiä. Varsinkin on sellainen kissa  
peltopyiden pahin vihollinen, ne kun talven ai-  
kana hakevat ruokaansa riihien ja latojen ympä-  
riltä ja helposti joutuvat sillan alta väjyvän kis-  
san saaliiksi.

Olisi jo varsin paljon tehty hyödyllisen met-  
sänriistan rauhoittamiseksi ja kartuttamiseksi, jos  
noudatettaisiin edes yllä annettuja neuvoja s. o.  
jos rauhoitusta pyhänä pidettäisiin, jos satimet  
ja ansat poistettaisiin, jos ei emiä tapettaisi, jos  
ei munia otettaisi pesistä, jos koirat otettaisiin  
ja pidettäisiin kiinni ja jos metsissä kuleksivat  
kissat tapettaisiin. Nämä toimenpiteet eivät,  
niinkuin jo on sanottu, kysy mitään erityistä  
vaivaa eikä taitoa, ne saadaan aikaan pelkällä  
asianharrastuksella ja hyvällä tahdolla ja sellai-  
sessa metsänriistan hoidossa voipi kuka tahansa  
olla osallisena, sekä metsästäjät että ei-metsäs-  
täjät, sekä miehet että naiset, jopa lapsetkin.  
Metsätöissä liikkeudessaan, heinässä ollessaan, he-

vosia hakiessa, lehmiä paimentaessa, marjassa kulkiessaan voi talonväki valvoa, ett'ei talon mailla luvatonta metsästystä harjoiteta, että viritettyt ansat hävitetään ja että kulkevat koirat tunnetaan ja otetaan kiinni ja kissat tapetaan. Tätä yhteistä valvontavelvollisuutta olisi harjoitettava silloinkin, kun maat ovat vuokratut, sillä kyllä vuokraaja aina on valmis palkitsemaan todistetavan ilmiannon hänen alueellaan harjoitetusta lainrikkomisesta.

Enemmän vaivaa vaativat ja suurempaa erityistaitoa kysyvät eräät toiset toimenpiteet, nimittäin hyödyllistä metsänriistaa haaskaavain petoeläinten hävittäminen. Mutta kun nekin toimenpiteet kuuluvat järjestettyyn metsänriistan hoitoon, mainittakoon niistäkin muutama sana.

Suuret petoeläimet niinkuin karhu, susi ja ilves, kuin myöskin eräät pienemmät vaikkakin kyllä yhtä tuhoisat, niinkuin ahma, näätä ja saukko, ovat jo joko niin hävinneet taikka esiintyvät niin harvassa, ett'eivät ne enää varsinkaan asutummilla seuduilla voi mitään sanottavaa vahinkoa aikaan saada. Niiden pyytäminen vaatii sitaipaitse niin erityisiä varustuksia ja niin erikoista taitoa, että se jääpi varsinaisten ammattimetsästäjain tehtäväksi.

Suurta taitoa tarvitaan myöskin ketun pyydystämiseen. Mutta kun tämä petoeläin on vielä

varsin yleinen, jopa näyttää paikatellen sikiävän kilpaa asutuksen ja viljelyksen kanssa ja kun se on metsänriistan pahimpia vitsauksia, on sen vainoomista kaikin tavoin harrastettava. Kaikki vähänkin järjestettyä metsänriistanhoitoa harjoittavat metsästysseurat ja yksityiset metsästysalueiden omistajat tekevätkin kaiken voitavansa siinä suhteessa. Eikä repo ole ainoastaan metsänriistan vihollinen. Kuinka moni kukko ja kana onkaan viimeisen kerran kaakattanut ketun hampaissa, kuinka moni karitsa joutunut hänen tähtensä hukkaan!

Tehokkain keino kettujen suvun vähentämiseen on pesien etsiminen ja poikien tappaminen keväällä niiden pieninä ollessa. Pesän etsimisessä ja löytämisessä voivat varsinkin poikaset olla hyvänä apuna. Kun pesä on löydetty, on parasta, että joku pyssymies asettuu vartioimaan sen läheisyyteen ja koettaa ampua emän, silloin kun tämä tulee poikiensa luo. Kun emä on tapettu, ajaa nälkä poikaset pian pesästä. Kaivamalla voipi ne myöskin saada ulos. Kaikista paras apu on joku pienonen koira, varsinkin mäyräkoira, joka mahtuu pesään. Jos pesän löytäjä tietää, että jossain läheisyydessä on tuollainen pieni »pesäkoira», ei hänen pidä muilla keinoilla yrittää tappaa ketun poikia, vaan antaa kutsun koiranomistajalle. Parasta

on olla menemättä liian lähelle pesää, sillä voi tapahtua, että revotar vaarasta vihiä saatuaan kantaa pois penikat parempaan turvapaikkaan. Tapporaha, jonka nimismies suorittaa hänelle nahkaa näytettäessä, on uuden metsälain mukaan 5 markkaa emäketusta ja 2 markkaa ketun pojasta, joka on tapettu huhtikuun 1 p:stä loka-kuun 1 p:ään mennessä. Muuna aikana tapetusta ketusta ei tapporahaa makseta, koska nahka silloin korvaa vaivan. Muista ketunpyyntikeinoista ei tässä ole tilaisuus puhua, koska ne voi ainoastaan kädestä pitäen neuvomalla opettaa. Tavallisin pyyntitapa on rauta ja myrkkyy. Mitä niiden suhteen on noudatettava lain kannalta, on säädetty metsästyslain 24 §:ssä (katso liitettä C kirjan lopussa). Kaikista paras pyyntikeino on kuitenkin ketun ajokoirilla metsästäminen. Jokaisella kunnon metsästäjällä ja vielä enemmän metsästysseuralla tulisi olla kettukoira ja olisi metsästäjään yleensä harrastettava ketun ammuntaa enemmän kuin jäniksen. Se on sekä hauskaa että kannattavaa, sillä yksi kettu tuottaa sen minkä kymmenen jänistä, ja täytynee ainakin kymmeneksi vuodessa arvostella sitä määrää jäniksiä, linnuista puhumattakaan, jotka kettu vuoden pitkään tappaa.

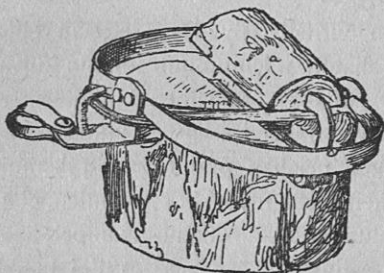
Tulevat sitten metsän hyödyllistä riistaa haaskaavat petolinnut, niinkuin haukat, huuhkajat y. m.

Turmiollisin niistä lienee huuhkaja, joka on varsinkin jänisten kauhistus, se kun liikkuu juuri siihen aikaan vuorokaudesta, jolloin jäniskin on liikkeellä, ja kun sen lento on niin äänetöntä, ett'ei tarkkakorvaisinkaan voi sen tuloa huomata. Huuhkaja on parhain tappaa kevätöinä, jolloin sen kuulee huhuavan mäen rinteellä. Menee sinne, piloutuu sopivaan paikkaan ja alkaa matkia hänen ääntään. Useimmiten vastaa se kohta, jos on niillä tienoin ja lentääpä luokin. Jos se sattuisi laskeutumaan niin kauvas, ett'ei sitä voi ampua, on paras hiipiä pois ja tulla uudelleen seuraavana yönä. Huuhkajasta maksaa kunta tapporahaa 5 markkaa ja helposti voipi tuon kauniin linnun sitäpaitse saada kaupaksikin. Se on siis parempi saalis kuin metso.

Kanahaukka on, niinkuin jo nimikin sanoo, kanalintujen: teeren, metson, pyyn ja riekon säälimätön hävittäjä ja on se sitä turmiollisempi, kun se on varsin yleinen. Usein saapi sen ampua teeren kuvilta, joihin se iskee, ja tuontuostakin on se mukana jänisjahdissa, jolloin se aina on ammuttava, vaikka haukku tulisikin kohti. Samoin ovat aina ammuttavat käärme-haukka ja varpushaukka, joskaan niistä ei mitään tapporahaa makseta, paitse jotkut metsästysseurat. Kanahaukasta sitä vastoin maksaa kunta tapporahaa 3 markkaa ja sen pojasta 1 markan.



Mitään säännöllistä hävityssotaa näitä siivellisiä petoja vastaan ei kuitenkaan voida käydä pyssyn avulla, ne kun ovat yleensä arkoja ja osaavat hyvin piileksiä. Sitävastoin on yksi pyyntikeino, joka meillä paikkapaikoin on tullut yhä enemmän käytäntöön ja osoittautunut erinomaiseksi. Tarkoitan haukkarautoja, jotka ovat muodoltaan sellaisia kuin kuva näyttää.



Haukkarautain käyttäminen riippuu siitä, että petolinnulla on tapana hämärissä istuutua kuivan puun tai paalun päähän, josta sillä on vapaa näköala yli läheisen seudun ja josta se voi helposti heittäytyä siivilleen iskeäkseen huomamansa otuksen niskaan. Raudat kiinnitetään niinkuin kuvassa näkyy sahatun pyöreän pölkyn päähän, joka on niin paksu kuin raudat viireessä ollessaan. Pölkyn päähän sahataan sellaiset syvennykset, että pyydyksen poikkiraudat uppoo-

vat niihin niin paljon, että sangat auki ollessaan painuvat alapuolelle pölkyn sahattua pintaa. Pyydys näyttää siten olevan vaan sen puun jatkoa, johon se on asetettu, eikä herätä haukan epäluuloa. Puulasta (a) näyttää tarjoavan sille mukavan istumapaikan, mutta samassa kun se siihen istuutuu, on se satimessa. Kuta näkymättömämmiksi raudat saadaan, sitä näpsempi on pyydys.

Näin viritetty pyydys asetetaan sitten tasapääksi sahatun, mielummin jonkun kuivan puun latvaan. Sitä ei saa siihen kiinnittää, vaan on se jätettävä irralleen sekä sen vuoksi, että haukka sen kanssa maahan pudotessaan pikemmin heittää henkensä että myöskin sen tähden, että kuollut lintu puun päässä roikkuessaan pelottaisi toiset samaan satimeen käymästä. Ett'ei haukka saisi pyydystä mukaansa, on pyydys lujalla nuoralla kiinnitettävä puun runkoon. Kun ei kaikilla pyydystämisaikoilla ole sopivia puita, täytyy tuoda muualta joku tarkoituksen mukainen tolppa, jonka pitää olla läheisyydessä olevia puita ja pensaita pitemmän. Ell'ei tarpeeksi paksua tolppaakaan olisi saatavissa, voipi hätätilassa käyttää jotain hienompaakin, mutta on siihen siinä tapauksessa kiinnitettävä pyöreä lauta, jonka päälle pyydys asetetaan. Parhaat pyyntipaikat ovat järvien ja jokien rannat, erittäinkin niemekkeet,

peltojen ja niittyjen keskellä olevat kukkulat sekä suosaarekkeet.

Näitä haukkarautoja saa ostaa G. F. Stockmanin rautakaupasta Helsingissä 2 markalla kappaleen, mutta voi niitä mallin mukaan tehdä kuka seppä tahansa. Jos yksillä raudoilla saa pyydystetyksi kaksikin kanahaukkaa, niin saa niistä jo kunnalta tapporahaa 6 markkaa. Vaikka pyydys onkin noin yksinkertainen, niin on se erinomaisen antava ja tuottavakin, sillä niinkuin jo on mainittu maksaa kunta tapporahaa huuhkajasta 5 mk. ja kanahaukasta 3 mk., jota paitse useat läänien metsästysseurat maksavat palkintoja hiiri- ja varpushaukoistakin. Eräs metsästäjä on Urheilulehden 3:ssa n:ossa v:lta 1901 kertonut saaneensa v. 1897 18 raudalla 43 kanahaukkaa ja 2 huuhkajaa; v. 1898 17 raudalla 33 kanahaukkaa ja 4 huuhkajaa; 1899 24 raudalla 26 kanahaukkaa ja 7 huuhkajaa, sekä 1900 21 raudalla 25 kanahaukkaa ja 2 huuhkajaa, paitse useita satoja pienempiä petolintuja. Tämä pyydystäjä on siis 24 raudalla, jotka maksoivat hänelle 48 markkaa neljänä vuonna ansainnut tapporahoina 127 kanahaukasta 381 mk. ja 15 huuhkajasta 75 mk., eli yhteensä 456 m:kaa! Siis keskimäärin yli sata markkaa vuodessa pyydyksillä, joista, kun ne kerran ovat viritetyt, ei ole muuta vaivaa kuin että käy niitä kokemassa.

Ne voivat olla ulkona läpi vuoden, vaikkakin kevät ja syksy ovat tuottavimmat. Jos raudat asettaa niin, että niitä muissa töissä käydessään saattaa pitää silmällä, supistuu vaiva vähimpäänsä.

Petolintujen joukkoon voipi metsänriistan kartuttaja myöskin huoletta lukea kaikki variksen sukuiset linnut, niinkuin itsensä variksen sekä sen serkut harakan ja närhin. Ne syövät kaiken elävän ja kuolleen, mitä eteen sattuu. Niiltä eivät säily munat eivätkä poikaset ja on nähty esimerkkiä siitä, että varis tappaa emäjäniksenkin, puhkaistuaan siltä ensin silmät. Vanhan kansan metsämies ampui aina harakan ja närhin, koska ne usein ilmaisevat hiipivän lintumiehen. Pysyköön tämä hyvä tapa yhäkin käytännössä! Variksesta maksaa kunta tapporahaa 15 penniä ja poikasesta 10.

---

Kaikilla näillä keinoilla voidaan riistan kartuttamista suuresti edistää. Ja varsin useat näistä keinoista ovat kenen tahansa käytettävissä. Maanomistaja, joka on tarkka tavaralleen ja tahtoo, niinkuin hänen tuleekin, käyttää hyväkseen kaikkia niitä tuotteita, joita luonto hänelle tarjoo, voipi melkein ilman mitään uhrauksia ja ilman sen suurempaa vaivaa panna toimeen jotenkin

säännöllisen ja tehoisan metsänriistan hoidon. Yksinään ei hän kuitenkaan voi tehdä tätä enemmän kuin monta muutakaan asiaa. Yhteenliittyminen ja yhdessä toimiminen on siis tällä niinkuin niin monella muullakin alalla välttämätön hyvän tulosten saavuttamiseksi. Mutta onhan nyt yhteistoiminnan, Pellervo-aatteiden aikakausi. Perustetaanhan yhteiskauppoja, yhteismeijereitä, osto- ja myyntiyhdistyksiä, yhteismetsiä y. m. Miks'ei voitaisi siis perustaa yhteisiä metsänriistan hoitoalueitakin.

Perustakaa siis niitä! Vuokratkaa ne sitä haluaville! Ell'ette voi tai tahdo maitanne vuokralle antaa, niin perustakaa kuitenkin metsästysalueita ja koettakaa omin voiminenne ja omaksi hyödyksenne valvoa riistan rauhoitusta ja sen lisääntymistä sekä siten, että sitä suorastaan suojette ja säästätte, kuin myöskin siten, että häädätte tai hävitätte metsistänne metsänviljan vihollisia. Muistakaa, että riista on teidän eikä kenenkään muun ja että laki tahtoo kaikin tavoin turvata tätä oikeuttanne. Jos ette voisi sopia muodostamaan tuollaisia alueita, niin elkää siitä säikähtäkö te, jotka asian oivallatte, vaan koettakaa ainakin omilla palstoillanne toteuttaa aatetta. Pankaa toimeen metsänkarjan hoitoa niinkuin olette panneet toimeen muunkin karjan hoitoa; ajatelkaa, että jänis on lammas, joka teille met-

sässä vuonii, että teeri ja metso ovat kanoja, jotka teille poikiansa tekevät. Jos sen teette, silloin palaa Tapio taas takaisin entisille asumasijoilleen, joista se nyt on loittoutunut minne lie rajan taa ja Lapin saloille; silloin myös Mielikkikin, metsän emäntä, uudelleen mieltyy Suomen saloihin, joilta se on jo kauvan kadoksissa ollut. Eivät ne enää pyydä eivätkä tarvitse kulta ja hopeaa uhriksensa, vaan tyytyvät ystävyteen ja vieraanvaraisuuteen.

Se on ollut viha, joka on vienyt viljan maasta ja rikkonut välit metsänväen kanssa. Mutta minkä viha on rikkonut, sen saattaa sopu uudelleen rakentaa.

---

## **Ehdotus**

### **Sopimukseksi metsästys-alueen muodottamisesta maanomistajain kesken.**

Allekirjoittaneet, alla mainittujen tilojen omistajat, N. N:n pitäjään N. N. kylässä (tai kylissä) olemme päättäneet rajatusten olevista allamainituista tiloistamme muodostaa yhtenäisen metsästysalueen ja keskuudessamme noudatettaviksi hyväksyneet seuraavat määräykset:

1). Metsästyksen harjoittamiseen tällä alueella oikeutetut ovat alla olevia määräyksiä noudattamalla ainoastaan allekirjoittaneet ja heidän poikansa ja läheisimpänsä, kuitenkin sillä rajoituksella, että kustakin talosta saakoon ainoastaan yksi henkilö kerrallaan metsästystä harjoittaa (paitse N. N., joka saakoon metsästää kahdella (tai useammalla) pyssyllä).

2). Metsästyksen hoitoa tullaan alueellamme harjoittamaan seuraavalla tavalla:

että meistä kukin kohdaltansa tarkasti valvoo, että metsänriistan laillista rauhoitusta ei rikota, ja saattaa lailliseen edesvastuuseen jokaiseen, jonka tapaa syypääksi rauhoituksen rikkomiseen;

että meistä kukin kohdaltansa niinikään valvoo, ett'ei kukaan sivullinen, jolla ei ole tässä sopimuksessa myönnettyä metsästysoikeutta, saa siinä metsästystä harjoittaa,

sekä saattaa lailliseen edesvastuuseen sen, joka sitä tekee tai antaa lastensa sitä tehdä tai sallii koiriensa alueellamme kuljeskella;

että hyödyllisen metsänriistan kartuttamiseksi alueellamme vainoomme petoeläimiä; — olemme pyytämättä jäniksiä ansoilla; — emme ammu naarasteertä emmekä koppeloja (jos joku sen kuitenkin tekee, suorittakoon kaa-detusta naaraasta . . . markkaa metsästysalueen (kyläkunnan) kassaan); — olemme ampumatta poikueita suku-puuttoon; — ja rauhoitamme kokonaan jonkun riistan-lajin, jos se uhkaa alueeltamme hävitä.

3). Tämä sopimus on oleva voimassa 10, (15—20—25) vuotta.

Tälle sopimukselle pyydämme N. N:n kihlakunnan-oikeuden vahvistusta.

(aika ja paikka).

(Allekirjoitukset ynnä tilain nimet ja numerot).

•  
-----  
Todistavat:

N. N.

(nimi ja sääty).

N. N.

(nimi ja sääty).

-----



## **Ehdotus**

### **Sopimukseksi metsästys-alueen muodostamisesta maanomistajain kesken ja sen vuokralle luovuttamisesta.**

Allekirjoittaneet maanomistajat N. N:n pitäjään N. N:n kylässä (kylissä) olemme päättäneet rajatusten olevista allamainituista tiloistamme muodostaa yhtenäisen metsästysalueen ja luovuttaa sen vuokralle 10, (15, 20, 25) vuodeksi — — (sille ja sille tai niille ja niille) — — seuraavilla ehdoilla:

1). Metsästyksen harjoittamiseen tällä alueella ovat alla olevia määräyksiä noudattamalla oikeutetut ainoastaan — (se ja se — tai ne ja ne), kuitenkin sillä rajoituksella, että metsästystä saa yhtäikaa harjoittaa ainoastaan — — (niin ja niin monta) — — henkilöä.

2). Metsästyksen hoitoa on harjoitettava alueella siten: a) että vuokraaja hyödyllisen metsänriistan kartuttamiseksi mikäli mahdollista vainoaa petoeläimiä; b) on pyytämättä jäniksiä langoilla; c) ei ammu naarasteertä eikä koppeloja; d) asettaa ainakin yhden valantehneen metsästyksen vartijan alueen piiriin; e) että me maanomistajat metsänriistan hoitoa helpottaaksemme ilmiannamme jokaisen, jonka tiedämme metsänriistan laillista rauhoitusta rikkoneen; samoin kuin myöskin jokaisen, joka siihen

oikeutta omistamatta harjoittaa metsästystä alueella tai antaa lastensa sitä tehdä tai sallii koiriensa vapaasti siinä kuleskella.

3). Jos vuokraaja rikkoo tai on noudattamatta tässä sopimuksessa olevia määräyksiä kohdassa 1, 2 b, 2 c ja 2 d, olkoon hänen vuokra-oikeutensa menetetty.

Korvatkoon hän myöskin kaiken vahingon, minkä hän tai hänen palvelijansa tai koiransa aikaan saavat.

4). Vuotuinen vuokrasumma on — — markkaa, joka ennen tammikuun 1 p:ää on suoritettava allekirjoittaneelle — (sille ja sille). \*)

Tälle sopimukselle lainmukaista vahvistusta pyytämään ilman meitä enempää kuulematta valtuutamme meidän vuokraajan N. N:n.

(aika ja paikka).

(Allekirjoitukset ynnä tilain nimet ja numerot).

Todistavat:

— — — — —

Tähän sopimukseen olen tyytyväinen.

(vuokraajan nimi).

Todistavat:

N. N.

(nimi ja sääty).

N. N.

(nimi ja sääty).

\*) Jos tahdotaan, voidaan sopimuksessa mainita kunkin tilan vuokrasumma erittäin.

## **Otteita**

### **Metsästyslaista,**

annettu 20 p. Lokakuuta 1898.

1 §. *Metsästysoikeus maatilan tiluksilla on, sellaisin poikkeuksin ja rajoituksin kuin tuonnempana sanotaan, tilanomistajan; ja pidetään metsästyksenä kaikenlaista otusten pyyntiä. Samoin olkoon yleisellä laitoksella metsästysoikeus sillä maalla, joka sen alle kuuluu, ja kaupungilla siihen yhdistetyllä alueella.*

Maaksi luetaan myös sellainen vesialue, joka maahan kuuluu.

---

8 §. Jos rajatusten olevain eri tilojen omistajat tahi haltijat haluavat niistä muodostaa yhteisen metsästysalueen ja siinä järjestää metsästyksen hoidon, tehkööt siitä kirjallisen sekä tunnettujen ja luotettavain todistajain oikeaksi vakuuttaman sopimuksen. Sellaisessa sopimuksessa on määrättävä vissi aika, vähintään viisi ja enintään viisikolmatta vuotta, minkä sopimus on oleva voimassa, sekä onko ja missä määrin yksityisellä osakkaalla lupa sillä alueella metsästää vai luovutetaanko metsästysoikeus siinä toiselle miehelle tai metsästyshoitoyhdistykselle kuin myös joka tapauksessa, miten metsästyksen hoitoa mainitulla alueella on pidettävä.

Jos sellainen sopimus on tehty ja se ei sisällä mitään tätä asetusta tahi yleistä lakia vastaan olevaa määräystä, antakoon tuomioistuimille vahvistuksen. Sitten älköön yksityisellä osakkaalla olko millään osalla sitä aluetta muuta metsästysoikeutta, kuin mikä sopimuksessa on määrätty, älköönkään vahvistuksen jälkeen saatu omistus-, hallinto- tahi panttioikeus johonkin niistä tiloista, joista yhteinen metsästysalue on muodostettu, oikeuttako purkamaan siitä tehtyä sopimusta, ennenkun sovittu aika on loppuun kulunut.

Tuomioistuimille on velvollinen jokaista kuntaa varten pitämään rekisteriä sellaisista sopimuksista ja antamaan siitä rekisteristä otteita kaikille, jotka niitä haluavat.

9 §. Sopimus, jolla metsästysoikeus maatilalla annetaan vuokralle, on tehtävä määräajaksi, enintään viideksi kolmatta vuodeksi, ja vuotuista vuokraa vastaan. Sellainen sopimus on tehtävä kirjallisesti todistajain läsnä ollessa; jos toisin tehdään, olkoon sekä maanomistaja että vuokraaja oikeutettu purkamaan sopimuksen.

Mitä edellä on säädetty, ei sovellu siihen tapaukseen, jolloin maata vuokrattaessa myös metsästysoikeus on vuokraan yhdistetty; ja tätä ennen metsästysoikeudesta tehtyä vuokrasopimusta olkoon noudatettava niiden määräysten mukaisesti, joista siinä on sovittu.

---

11 §. Karhua, sutta, ilvestä ja ahmaa olkoon jokaisella lupa metsästää toisenkin tiluksilla, missä niitä löytyy; älköön kuitenkaan sitä varten käytettävä pyyntilaitosta tahi myrkytettyä syöttiä ilman maanomistajan lupaa. Jos joku on kiertänyt pesässä olevan karhun, olkoon hänellä yksin oikeus jatkaa metsästystä.

Jos sellaisen luvallisen metsästyksen kautta toisen maalla, kuin tässä sekä 12 §:ssä sanotaan, viljelys, metsä, aita tahi muu semmoinen omaisuus vahingoittuu, anta-

koon metsästäjä maanomistajalle tai haltijalle täyden korvauksen siitä vahingosta.

12 §. Jos kettu, sitä luvallisesti metsästettäessä ajavalla koiralla, menee ajon aikana toisen maalle, olkoon metsästäjällä valta siellä jatkaa sen ketun metsästystä.

Jos jänistä luvallisesti metsästettäessä ajavalla koiralla ajo osaksi poikkeaa toisen maalle, älköön tämä estäkö koiraa ajosta, ja olkoon metsästäjä oikeutettu koiraa kiinni ottaaksensa menemään tälle maalle.

Jos otus, jota on ammuttu, kaatuu toisen maalle, olkoon ampujalla niinkään valta noutaa se sieltä.

---

14 §. Muut hyödylliset otukset ovat rauhoitetut ja niiden metsästäminen tässä pykälässä mainituin poikkeuksin luvaton allamainittuina aikoina, nimittäin:

1:ksi. Heinäsorsa, haapana, jouhisorsa, tavi, heinä-tavi, ristisorsa ja lapasorsa, telkkä, kolso eli pilkkasiipi, meriteeri, jouhisotka, tunturisotka ja alli, naarashaahka, joutsen, hanhi, lehtokurppa eli kyntölintu, heinäkurppa eli taivaanvuohi, ruisräökkä, kuovi, tunturikurmitsa, kaikki viklalajit ja suokulainen eli suokukko Maaliskuun 1 päivän alusta Heinäkuun 31 päivän loppuun saakka.

2:ksi. Koirashaahka Maaliskuun 1 päivän alusta Toukokuun 31 päivän loppuun saakka.

3:ksi. Peltopyy Marraskuun 1 päivän alusta Elokuun 31 päivän loppuun saakka.

4:ksi. Naarasmetsä eli koppelo ja naarasteeri Joulukuun 1 päivän alusta Elokuun 14 päivän loppuun saakka.

5:ksi. Koirasmetsä ja koirasteeri, pyy, metsäkana ja muut kuin edellä luetellut kanalinnunlajit, joita vastedes maassa ehkä ilmaantuu kesyttöminä, Maaliskuun 1 päivän alusta Elokuun 14 päivän loppuun saakka.

6:ksi. Jänis Maaliskuun 1 päivän alusta Elokuun 31 päivän loppuun saakka.

7:ksi. Peura Helmikuun 1 päivän alusta Lokakuun 31 päivän loppuun saakka.

Lennon aikana ja kuvilta olkoon lupa rauhoitusajanakin saaristossa ampua telkkiä, kolsoja, meriteeriä, jouhisotkia, tunturisetkia ja alleja sekä Ahvenanmaan saaristossa myös valkeita koirashaahkoja. — — — —

16 §. Jos joku on päästänyt vapauteen sellaisia hyödyllisiä otuksia, joita ei ennen ole maassa tahi paikkakunnalla löytynyt, ja siitä paikkakunnan kirkossa ja virallisissa lehdissä kuulututtanut sekä julkipannut tiedonannon kunnanhuoneeseen, älköön kenelläkään muulla olko lupa lähinnä seuraavain viiden vuoden kuluessa sillä paikkakunnalla metsästää sellaisia otuksia.

Kuulutus on joka vuosi uusittava.

17 §. Tikka, käki, kottarainen ja muut pienet linnut, paitsi kotivarpunen ja lepinkäiset, olkoot kaiken vuotta rauhoitetut.

Nyt mainittu rauhoitus ei kuitenkaan koske rastasta eikä tilhiä Elokuun 15 päivän alusta Maaliskuun 1 päivään.

18 §. *Rauhoitettujen lintujen sekä muiden kuin 10 §:ssä lueteltujen, meri- tahi vesilintujen munia älköön pesästä otettako tahi hävitettäkö.*

20 §. Jos jollakin sen ajan aljettua, jolloin joku otuslaji on rauhoitettu, on hallussaan suurempi tai pienempi määrä sellaisia, sitä ennen laillisesti tapettuja otuksia, olkoon oikeutettu myymään niitä rauhoitusajan ensimmäisten seitsemän päivän kuluessa, mutta senjälkeen olkoon kielletty sellaisten otuksien kuljettaminen, kaupaksi pitäminen, myyminen tahi ostaminen, paitsi vesilintujen, jotka ovat laillisesti ammutut lennon aikana tahi kuvilta, jollei heti saateta selvästi toteen näyttää, että ne ovat luvallisena aikana pyydetyt tahi muulla tavalla laillisesti hankitut. Takavarikkoon otettuja otuksia myytäkään kuitenkin kruunun hyväksi.

21 §. Maaliskuun 1 päivän alusta Syyskuun 1 päivään saakka älköön koiraa metsästykseen käytettävä muutoin kuin:

karhua, sutta, ilvestä tahi ahmaa metsästettäessä, kun sellainen otus seudulla oleskelee, ketun ottamiseen pesästä, sekä linnunammuntaan Elokuun 1 päivän alusta.

Eri hakemuksesta antakoon kuitenkin kuvernööri luotettavalle henkilölle luvan, vuodeksi kerrallaan, rauhoitusaikana, kun maa on lumenpeitossa, ei kumminkaan kauvemmin kuin Huhtikuun 1 päivään, käyttää ajavaa koiraa ketun metsästämiseen.

22 §. Linnunammunnassa älköön kuvaa asetettako kahta sataa metriä lähemmäksi toisen rajaa.

23 §. Alempana mainituin poikkeuksin olkoon tästälähin kielletty hyödyllisten otusten pyyntiin käyttämästä satimia, olkootpa minkä laatuksia hyvänsä.

Jänistä saa kaikkialla pyytää ansalla Joulukuun 1 päivän alusta Maaliskuun 1 päivään.

Lapin kihlakunnassa ja Kuolajärven pitäjässä Kemin kihlakuntaa olkoon lupa metsästysajan alusta Joulukuun 1 päivään käyttää sellaista loukkua, joka heti tappaa otuksen, sekä Lokakuun 10 päivän alusta Joulukuun 1 päivään ansaa kaikkien metsälintujen ja myös sen jälkeen rauhoitusajan alkuun metsäkanan pyyntiin.

Asianomaisilla kunnilla olkoon kuitenkin oikeus alueeltaan kieltää tässä mainittujen sadinten käyttäminen.

Katiska olkoon niin rakennettu, että sen suu, veden alimmillaankin ollessa, on umpinainen ylhäältä aina veden pintaan saakka.

24 §. Hautaa eli kuoppaa, rautoja, vipua tahi muuta ihmisille tai kotieläimille vaarallista vahinkoeläinten pyyntilaitosta niin myös myrkytettyä syöttiä älköön tehtävä tai asetettako kahtasataa metriä lähemmäksi yleisiä tietä tahi

toisen asuntotonttia, älköönkä myöskään sellaista syöttiä pidettäkö ulkona Huhtikuun 15 päivän ja Marraskuun 15 päivän välillä.

Jos joku tahtoo käyttää sellaista pyyntitapaa, olkoon velvollinen antamaan tiedon siitä ja paikasta, jossa laitosta tahi syöttiä aiotaan pitää, kuuluttamalla edellisenä sunnuntaina saman seurakunnan kirkossa sekä toisen seurakunnan kirkossa, jonka raja on kymmenen kilometrin tahi sitä lyhemmän matkan päässä sanotusta paikasta sekä maalla sitä paitse kunnanhuoneeseen julkipannulla ilmoituksella; tehköön myös, jos pyyntineuvo on myrkytetty syötti, ilmoituksen asianomaiselle kruununnimismiehelle, tahi poliisiviranomaiselle, ja näyttäköön samalla, että on oikeutettu ilmoitetulla maalla harjoittamaan sellaista pyyntiä. Jos pyyntineuvoa käytetään kauvemman aikaa yhtämittaa, on kuulutus uusittava kerran kuukaudessa.

Keihästä ja ampuma-asetta älköön käytettäkö pyydysiksi viritettynä.

25 §. Tässä maassa kaadetusta karhusta, sudesta, ilveksestä ja ahmasta sekä ketusta, joka on tapettu aikana Huhtikuun 1 päivän alusta Syyskuun 30 päivän loppuun, saakoon se, joka eläimen on tappanut, yleisistä varoista palkintoa kustakin eläimestä seuraavin määrin, nimittäin:

karhusta ja karhunpenikasta kaksikymmentäviisi markkaa;

sudesta sata m:kaa ja sudenpenikasta viisikymmentä m:kaa;

ilveksestä ja sen pojasta kaksikymmentäviisi m:kaa; ahmasta viisikymmentä m:kaa ja sen pojasta kaksikymmentäviisi m:kaa, sekä

ketusta viisi m:kaa ja ketunpojasta kaksi m:kaa.

Kunta olkoon velvollinen jokaisesta sen alueella tapetusta kotkasta, huuhkajasta, kanahaukasta, merilokista,



korpista ja variksesta suorittamaan palkintoa seuraavin määrin, nimittäin:

      kotkasta ja huuhkajasta viisi m:kaa sekä pojasta kaksi m:kaa;

      kanahaukasta kolme m:kaa ja pojasta yhden m:kan;  
      merilokista kaksi m:kaa ja pojasta viisikymmentä penniä, sekä

      korpista ja variksesta viisitoista penniä ja pojasta kymmenen penniä.

---

27 §. Miten se on rangaistava, joka luvattomasti metsästää semmoisella maalla, jolla hänellä ei ole metsästysoikeutta, säädetään Rikoslaisissa.

28 §. Jos joku ajaa tahi luoksensa houkuttelee hyödyllistä otusta toisen maalta tahi panee kuvia lähemmäksi kuin määrätyn matkan päähän toisen rajasta, taikka yhteisellä tahi omalla maallaan käyttää laveampaa metsästysoikeutta, kuin mikä hänelle lain tahi erityisesti tässä edellä mainitun päätöksen tahi sopimuksen mukaan tulee, olkoon laki kuten Rikoslaisissa on luvattomasta metsästämisestä säädetty.

---

30 §. Jos otuksenpyyntiin käytetään kiellettyä pyydystä tahi jos laillista pyydystä pidetään viritettynä tai myrkytettyä syöttiä ulkona muulloin kuin siihen luvallisella ajalla tahi ollaan noudattamatta mitä siitä on säädetty, olkoon sakko enintään sata m:kaa; ja saakoon jokainen, joka tapaa sellaisen pyydyksen tahi syötin, sen hävittää.

Ellei katiskan omistaja noudata mitä 23 §:ssä on säädetty, sakotettakoon enintään kaksikymmentäviisi m:kaa.

31 §. Joka luvatta pyytää, tappaa, haavoittaa tahi muuten metsästää tahi häiritsee otuksia niiden rauhoitusajalla, tahi luvattomasti koiralla metsästää kielletyllä ajalla tahi pesästä ottaa tahi hävittää 18 §:ssä mainittujen lin-

tujen munia, sakotettakoon enintään sata m:kaa. Jos otus on hirvi, olkoon sakko vähintään viisikymmentä, enintään viisisataa m:kaa.

Otus ja munat, jotka näin saadaan, tahi niitten arvo menevät kruunulle, milloin metsästysoikeuden haltija itse on tehnyt sen rikoksen tahi saalis on hirvi tai kaiken vuotta rauhoitettu otus, mutta muussa tapauksessa metsästysoikeuden haltijalle.

32 §. Joka rikkoo 20 §:n määräyksiä, sakotettakoon enintään kaksisataa m:kaa ja menettäköön otuksen.

33 §. Jos koira kuljeskelee vieraalla metsästysmaalla, olkoon metsästysmaan omistajalla tahi haltijalla oikeus ottaa se kiinni ja ilmoittakoon siitä heti omistajalle, jos tiedetään kuka omistaja on, tahi muussa tapauksessa kuulututtakoon kiinniottosta seuraavana sunnuntaina seurakunnan kirkossa ja pankoon ilmoituksen siitä kunnanhuoneeseen; ja olkoon omistaja velvollinen lunastamaan koiran kolmella markalla, siihen lisäten viisikymmentä penniä kultakin päivältä, jolloin koira on kiinni pidetty. Jollei koira lunasteta seitsemän päivän kuluessa siitä kuin kiinniottaminen on omistajalle ilmoitettu tahi viidentoista päivän kuluessa kuulutuksen julistamisesta, olkoon koira menetetty sille, joka sen otti kiinni. Kuitenkin olkoon omistajalla oikeus, niin kauvan kuin koira on kiinniottajan hallussa, lunastaa se nyt mainittujen perusteiden mukaan.

Enintään viidenkymmenen m:kan sakkoon olkoon se vikapää, jolla on tapana antaa koiransa kuljeksia metsissä ja hakamailla aikana Maaliskuun 1 päivän alusta Elokuun 31 päivän loppuun tahi sellaisten vesijaksojen rannoilla, joissa otuksia oleskelee, ensimmäitun päivän alun ja Heinäkuun 31 päivän lopun välisenä aikana.

Mitä ylempänä on sanottu ei sovellu paimenkoiraan, joka seuraa porokarjaa tahi muuta karjaa.

34 §. Maanomistajalla ja metsästysoikeuden haltijalla olkoon lupa tappaa kissa, joka tavataan hänen puistossaan tahi puutarhassaan taikka ulkona hänen tiluksillaan tahi metsästysmaallaan vähintään kahdensadan metrin päässä asuntotontista.

35 §. Jos viittätoista vuotta nuorempi lapsi rikkoo mitä tässä asetuksessa säädetään, saakoon semmoisesta ilkivaltaisuudesta nuhteita ja sopivaa ojennusta vanhemmiltansa, edusmieheltään tahi isännältään. Jos nämät siinä osoittavat leväperäisyyttä, niin että ilkivaltaisuus uudistuu, taikka jos heidän todistetaan tietäneen siitä, mutta ei koettaneen vakavasti siitä estää, vastatkoot itse vahingonkorvauksesta.

---

37 §. Siltä, joka verekseltä tavataan luvattomasta metsästyksestä, on asianomaisilla tahi sillä, jolle hän on oikeutensa uskonut, lupa tunnustodisteeksi ottaa pyssy, metsästysneuvot ja koirat ja pitää niitä, kunnes vakuus on asetettu sakon ja vahinkorvauksen maksamisesta.

Jos asia on virallisen syyttäjän ajettavia, olkoon virallisella syyttäjällä sekä kruunun-, kaupungin- ja poliisipalvelijalla sama oikeus.





## SISÄLLYSLUETTELO:

	Siv.
Alkulause . . . . .	3
I. »Viha viepi viljan maasta» . . . . .	5
II. Metsästys-alueen muodostamisesta . . . . .	11
III. Metsänriistan hoidosta . . . . .	20
<i>Liite A.</i> Ehdotus sopimukseksi metsästys-alueen muodostamisesta maanomistajain kesken . . . .	41
<i>Liite B.</i> Ehdotus sopimukseksi metsästys-alueen muodostamisesta maanomistajan kesken ja sen vuokralle luovuttamisesta . . . . .	43
<i>Liite C.</i> Otteita metsästyslaista . . . . .	45







WERNER SÖDERSTRÖM'in kustannuksella  
ovat ilmestyneet seuraavat

## JUHANI AHON teokset:

**Muuan markkinamies.** Toinen helppohintainen  
painos. 1 mk.

**Rautatie.** Varustettu Eero Järnefeltin piirtämillä kuvilla.  
Suurikokoinen korupainos. 3 mk. 75 p., koruk. 5 mk.

**Papin tytär.** 2 mk. 75 p.

**Hellmanin herra. Esimerkin vuoksi.**  
2 mk. 75 p.

**Helsinkiin.** 2 mk. 75 p.

**Yksin.** 2 mk. 80 p.

**Lastuja.** Kertomuksia ja kuvauksia.  
3 mk. 25 p., koruk. 4 mk. 75 p.

**Uusia lastuja.** 3 mk. 25 p., koruk. 4 mk. 75 p.

**Papin rouva.** 3 mk. 75 p., koruk. 5 mk. 25 p.

**Maailman murjoma.** Kuvilla varustettu. 2 mk.

**Heränneitä.** 2 mk. 25 p., koruk. 3 mk. 25 p.

**Lastuja III.** Kuvilla kaunistettu.  
3 mk. 75 p., koruk. 5 mk. 25 p.

**Panu,** kuvauksia kristinuskon ja pakanuuden lopputaistelusta  
Suomessa. Toinen painos. 6 mk., koruk. 7 mk. 50 p.

**Lastuja IV.** 3 mk. 75 p., koruk. 5 mk. 25 p.

**Katajainen kansani I, II.** à 2 mk. 25 p.

**Kolme lastua lapsille.** Kuvallinen. Sid. 65 p.

**Aatteiden mies.** Piirteitä August Fredrik Soldanin  
Varustettu Soldanin y. m. tekemillä kuvilla.  
6 mk. 75 p., koruk. 8 mk. 50 p.